

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Öznur Bartin
Hakkâri Milletvekili

Hakkâri'nin (Colemêrg) Biçer Mahallesi'nde bulunan yaklaşık 326 yıllık Meydan Medresesi, kentin tarihsel ve kültürel mirasının önemli yapılarından biridir. 1700-1701 yıllarında Hakkâri (Colemêrg) Beyliği döneminde inşa edilen medrese, yüzyıllar boyunca eğitim faaliyetlerinin yürütüldüğü önemli bir merkez olmuş, bölgenin toplumsal ve kültürel hafızasında önemli bir yer edinmiştir.

Tarihî yapılar yalnızca mimari eserler değil, toplumların geçmişini ve kolektif hafızasını geleceğe taşıyan ortak değerlerdir. Bu nedenle kültürel mirasın korunması yalnızca yapıların restore edilmesiyle sınırlı değildir. Bu alanların kamusal niteliğinin korunması, halkın eşit ve ücretsiz erişimine açık olması ve kültürel yaşamın bir parçası olarak yaşatılması da kamu kurumlarının sorumluluğundadır.

Meydan Medresesi'nin 2021 yılında Hakkâri Üniversitesi tarafından restore edilmesinin ardından, televizyon kanalları, prodüksiyon şirketleri ve ajansların gerçekleştireceği çekimler için ücret talep edildiği ve çekim yapmak isteyenlerden 2 bin TL ödeme istendiği yönündeki iddialar kamuoyuna yansımıştır.

Kültürel miras niteliğindeki tarihî yapıların ticari kullanım karşılığında ücretlendirilmesi, bu alanların kamusal niteliğinin zayıflatılması ve tarihî değerlerin ekonomik birer metaya dönüştürülmesi riskini taşımaktadır. Kültürel miras toplumun ortak değeridir. Kamu kurumlarının görevi bu değerleri ticarileştirmek değil, korumak, yaşatmak ve toplumun bütün kesimlerinin erişimine sunmaktır.

Bu nedenle Meydan Medresesi'nin kullanımının ücretlendirilmesi, yalnızca bir idari uygulama olarak değil, kültürel mirasın nasıl yönetildiği ve kamusal alanların hangi anlayışla değerlendirildiği açısından ele alınmalıdır. Hakkâri Üniversitesi'nin de kentin tarihsel ve kültürel mirasına yaklaşımında ticari gelir elde etme anlayışı yerine, bilimsel, kültürel ve kamusal sorumluluğu esas alması gerekmektedir.

Hakkâri'nin tarihsel mirası Meydan Medresesi ile sınırlı değildir. Hakkâri ve ilçelerinde bulunan tarihî yapılar, medreseler, kiliseler, manastırlar, kaleler, mezarlıklar ve geleneksel mimari örnekleri kentin çok katmanlı tarihinin önemli parçalarıdır. Bu yapıların korunması, yalnızca turizm politikası kapsamında değil, Hakkâri'nin tarihsel ve toplumsal hafızasının korunması açısından da ele alınmalıdır.

Bu kapsamda, Hakkâri'deki tarihî ve kültürel mirasın kapsamlı biçimde tespit edilmesi, envanterinin çıkarılması, koruma altına alınması ve halkın erişimine açık biçimde yaşatılması gerekmektedir. Kültürel mirasın ticarileştirilmesine karşı, halkın kültürel değerlere eşit ve ücretsiz erişimini esas alan kamusal bir anlayış benimsenmelidir.

Bu bağlamda;

1. Meydan Medresesi'nde televizyon kanalları, prodüksiyon şirketleri ve ajansların gerçekleştireceği çekimler için 2 bin TL ücret alınması uygulamasından Bakanlığınızın bilgisi var mıdır?
2. Tarihî ve kültürel miras niteliğindeki Meydan Medresesi'nin ticari çekimler için ücretlendirilmesini, kültürel mirasın ticarileştirilmesi ve kamusal niteliğinin zayıflatılması açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Meydan Medresesi'nden çekim ücretleri yoluyla bugüne kadar ne kadar gelir elde edilmiştir? Bu gelirler hangi amaçlarla kullanılmaktadır?
4. Hakkâri Üniversitesi'nin Meydan Medresesi'nde ücretlendirme uygulaması başlatmasının hukuki ve idari dayanağı nedir? Bakanlığınızın bu uygulamanın kaldırılması veya yeniden düzenlenmesine yönelik bir çalışması bulunmakta mıdır?
5. Kültürel miras alanlarının ticari gelir elde edilen mekânlara dönüştürülmesi yerine, halkın ücretsiz ve eşit erişimine açık tutulmasını sağlayacak bir politika geliştirmeyi planlıyor musunuz?
6. Hakkâri Üniversitesi, Meydan Medresesi başta olmak üzere Hakkâri'nin tarihsel ve kültürel mirasının araştırılması, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik kapsamlı bir çalışma yürütmekte midir?
7. Hakkâri il genelinde bulunan tarihî medreseler, kaleler, kiliseler, manastırlar, mezarlıklar ve diğer kültürel varlıklara ilişkin kapsamlı ve güncel bir envanter çalışması yapılmış mıdır?
8. Hakkâri'deki tarihî ve kültürel yapıların koruma altına alınması, restorasyonu ve kamusal kullanıma açılması amacıyla Bakanlığınız tarafından yürütülen veya planlanan çalışmalar nelerdir?
9. Hakkâri'nin tarihsel ve kültürel mirasının korunmasına ilişkin politikalarda halkın, yerel yönetimlerin, üniversitelerin, akademisyenlerin ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının karar alma süreçlerine katılımını sağlayacak mekanizmalar oluşturulacak mıdır?
10. Meydan Medresesi başta olmak üzere Hakkâri'deki tarihî ve kültürel miras alanlarının ticarileştirilmesini önlemek, halkın bu alanlara ücretsiz ve eşit erişimini sağlamak ve söz konusu değerleri Hakkâri'nin tarihsel ve toplumsal hafızasının yaşayan unsurları olarak gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla Bakanlığınız tarafından kapsamlı bir koruma ve yaşatma programı başlatılacak mıdır?